

UCHWAŁA NR LXX/620/23
RADY MIEJSKIEJ GÓRY
z dnia 21 grudnia 2023 r.

**w sprawie Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Góra na lata 2024-2027**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i 2a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) uchwała się co następuje:

§ 1. Uchwała się Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Góra na lata 2024-2027 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA GMINY GÓRA NA LATA 2024-2027

I. Wprowadzenie i diagnoza problemu.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii a także ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r., ustawodawca nałożył na organy samorządowe obowiązek prowadzenia zadań profilaktycznych z zakresu występujących uzależnień i przemocy. Ustawodawca tym samym uznał, że gmina dysponuje największą wiedzą o problemach swojej społeczności i podejmuje właściwe środki zaradcze oraz naprawcze eliminujące szerzenie się patologii.

Program gminny składa się z 6 części:

- I. Wprowadzenie i diagnoza problemu.
- II. Zapobieganie powstawaniu problemów związanych z nadużywaniem alkoholu.
- III. Zapobieganie powstawaniu problemów związanych z narkomanią.
- IV. Zapobieganie problemom związanym z uzależnieniami behawioralnymi (uzależnienia od zachowań).
- V. Monitoring i wskaźniki.
- VI. Zasady finansowania działań podejmowanych w Programie Profilaktyki i wynagrodzenia MGKRPA oraz innych wykonawców.

Zadania ujęte w gminnym programie są inicjowane przez Miejsko Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a wykonywane przez Burmistrza Góry za pośrednictwem Wydziału Organizacyjnego i Spraw Obywatelskich, będącym komórką organizacyjną Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

Diagnoza problemu.

Obowiązujące ustawy dotyczące uzależnień i przemocy zobowiązują gminę do prowadzenia działań profilaktycznych. Zadania proponowane w zakresie profilaktyki

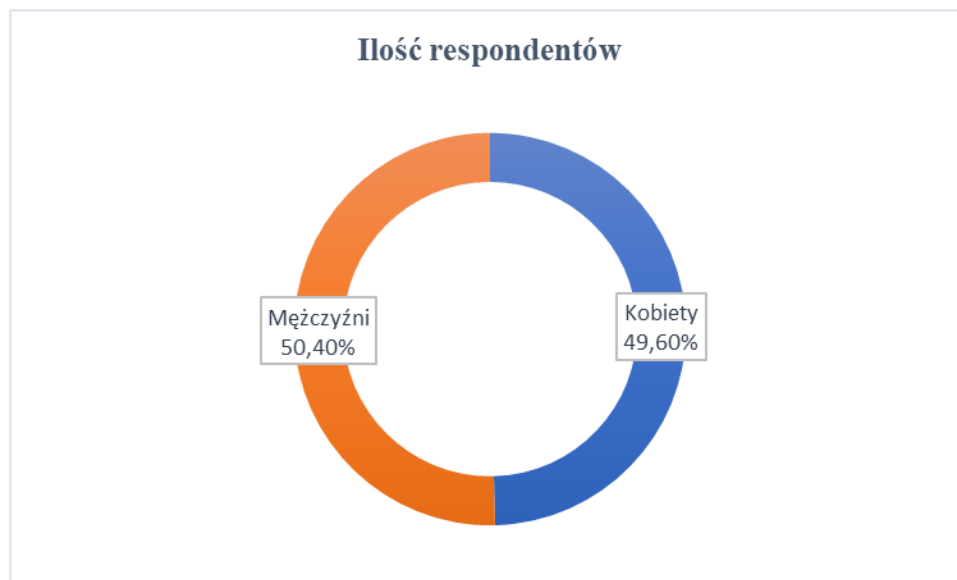
uzależnień wynikają z zadań stawianych przez ustawodawcę oraz z diagnozy miejscowych problemów, przeprowadzanej raz na 4 lata. Do diagnozy posłużyły dane z anonimowych ankiet, uzyskanych ze szkół podstawowych i szkół średnich oraz ze środowiska lokalnego, w miesiącu wrześniu i październiku 2023 r.

Diagnoza uzupełniona została o dane za rok 2021 i 2022 z Powiatowej Komendy Policji w Górze, Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Górze. Ankiety przeprowadzono w klasach VII i VIII we wszystkich szkołach podstawowych w gminie Góra oraz w szkołach średnich w gminie Góra - Liceum Ogólnokształcącym w Górze oraz Zespole Szkół w Górze. Ankiety dla dorosłych przeprowadzono wśród rodziców młodzieży szkolnej, nauczycieli, petentów Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Górze, osób uzależnionych i współuzależnionych oraz petentów i pracowników Urzędu Pracy w Górze.

Diagnoza problemu alkoholizmu, narkomanii oraz przemocy na terenie Miasta i Gminy Góra

A. Anonimowe ankiety przeprowadzone w szkołach podstawowych (kl. VII i VIII), na terenie Gminy Góra.

W ankiecie wzięło udział 250 osób.

Jak często (jeśli w ogóle) uprawiasz każde z niżej wymienionych zajęć?
(Zaznacz jedną kratkę w każdej linii)

Zajęcia	Nigdy	Kilka razy w roku	Raz lub dwa razy na miesiąc	Przynajmniej raz na tydzień	Prawie codziennie
1. Jeździsz sobie na rowerze, motorowerze lub motocyklu dla przyjemności...	12	38	48	71	81
2. Grasz w gry komputerowe...	13	28	35	80	94
3. Korzystam z komputera, Internetu głównie do nauki	16	26	49	79	80
4. Używasz telefonu na sprawdzanie portali społecznościowych, czatów, pisząc ze znajomymi...	25	0	7	24	190
5. Używasz telefonu do słuchania muzyki, oglądania filmików, czytając opowiadki, oglądania dram...	6	0	7	29	188
6. Aktywnie uprawiasz jakiś sport, lekkoatletykę, lub gimnastykę...	19	17	42	84	87
7. Czytasz książki dla przyjemności (nie chodzi tu o lektury szkolne)...	68	54	60	42	26
8. Wychodzisz z przyjaciółmi wieczorem (impreza, kino, siłownia, dyskoteka, itp.)...	33	43	63	60	44
9. Masz jakieś inne hobby (grasz na instrumencie, śpiewasz, rysujesz, piszesz, uczysz się języków)...	38	24	29	64	89
10. Grasz na automatach do gry (takich, na których można wygrać pieniądze)...	166	62	13	2	6

Przypomnij sobie sytuację, w której ostatnio piłeś(aś) alkohol. Gdzie byłeś(aś) podczas picia?
(Zaznacz wszystkie te odpowiedzi, które odnoszą się do Twojego ostatniego picia)

153	Nigdy nie piłem(am) alkoholu
49	W domu u kogoś
15	Na ulicy, w parku, na plaży, lub gdzieś indziej "pod chmurką"
9	Będąc na dyskotecce
31	Gdzie indziej (proszę napisać, gdzie).....

Czy i jak często sięgasz po używki podane poniżej?

Lp.	Używka	Nie palę/nie piję/ nie zażywam	Tylko na imprezach	Kilka razy w roku	Kilka razy w miesiącu	Kilka razy w tygodniu	Codziennie
1	Papierosy	88,8%	1,6%	4,0%	1,6%	1,6%	2,4%
2	E -papierosy	74,8%	2,2%	9,2%	2,4%	3,2%	8,2%
3	Alkohol – piwo	79,1%	6,8%	8,9%	4,4%	0,4%	0,4%
4	Alkohol – wino	88,8%	4,4%	4,4%	2,4%	0%	0%
5	Alkohol – wódka	87,5%	4,4%	4,9%	2,8%	0%	0,4%
6	Alkohol – inne, (nalewki, bimber itp.)	91,2%	3,6%	4,0%	0,4%	0,4%	0,4%
7	Napoje energetyzujące	42,8%	2,8%	17,2%	11,6%	15,2%	10,4%
8	Narkotyki w postaci suszu do palenia	97,2%	0,4%	1,2%	0%	0,4%	0,8%
9	Narkotyki (pozostałe, bez suszu)	99,2%	0%	0%	0%	0%	0,8%
10	Środki halucynogenne	98,8%	0,4%	0%	0%	0%	0,8%
11	Leki uspakajające i nasenne	90,4%	0%	3,6%	3,2%	1,6%	1,2%
12	Dopalacze NSP	100%	0%	0%	0%	0%	0%
13	Środki psychotropowe	99,2%	0%	0%	0%	0,4%	0,4%
14	Sterydy	96,8%	0,4%	0%	1,2%	0,4%	1,2%

W których miejscach, z niżej podanych, mógłbyś(mogłabyś) łatwo kupić marihuanę lub haszysz, gdybyś tego chciał(a)? (Można wybrać więcej niż jedną odpowiedź)

189	Nie znam takich miejsc
32	Ulica, park
13	Szkoła
14	Dyskoteka, bar
22	Mieszkanie dilera
10	Inne miejsce, proszę podać jakie? Galeria Leszno, czarny market, amfiteatr

Jak sądzisz, gdybyś chciał(a) zdobyć każdą z następujących substancji, jak trudne byłoby to dla Ciebie? (Zaznacz jedną kratkę w każdej linii)

	Nieosiągalne	Bardzo trudne	Dosyć trudne	Dosyć łatwe	Bardzo łatwe	Nie wiem
a) Papierosy	45	18	35	59	49	44
b) Piwo	46	28	40	54	38	44
c) Wino	62	32	44	33	27	51
d) Wódka	70	40	35	28	26	51
e) Inne alkohole	69	38	39	22	24	56
f) Narkotyki	115	32	26	8	7	53
g) Dopalacze	116	28	32	6	5	58
h) Leki uspokajające i nasenne	69	32	21	35	39	54
i) Substancje wziewne	78	16	4	11	50	89
j) Energetyki	27	8	6	31	151	25
k) Substancje wziewne (klej, itp.)	78	16	4	11	50	89
l) Sterydy anaboliczne	105	26	18	6	8	79

Jak myślisz, czy nadmierne używanie bądź spożywanie środków uzależniających (alkohol i narkotyki) wpływa na następujące problemy? (zaznacz jedną kratkę w każdej linii)

	Tak, w bardzo dużym stopniu	Tak, w dużym stopniu	Tak, w pewnym stopniu	Tak, ale tylko trochę	Nie
a) Wypadki drogowe	156	57	19	4	9
b) Inne wypadki	98	93	35	8	10
c) Przestępstwa związane z przemocą	115	58	46	6	16
d) Problemy rodzinne	113	70	35	13	12
e) Problemy zdrowotne	148	56	20	6	14
f) Problemy w stosunkach z innymi ludźmi	79	71	52	21	19
g) Problemy finansowe	104	61	46	16	16

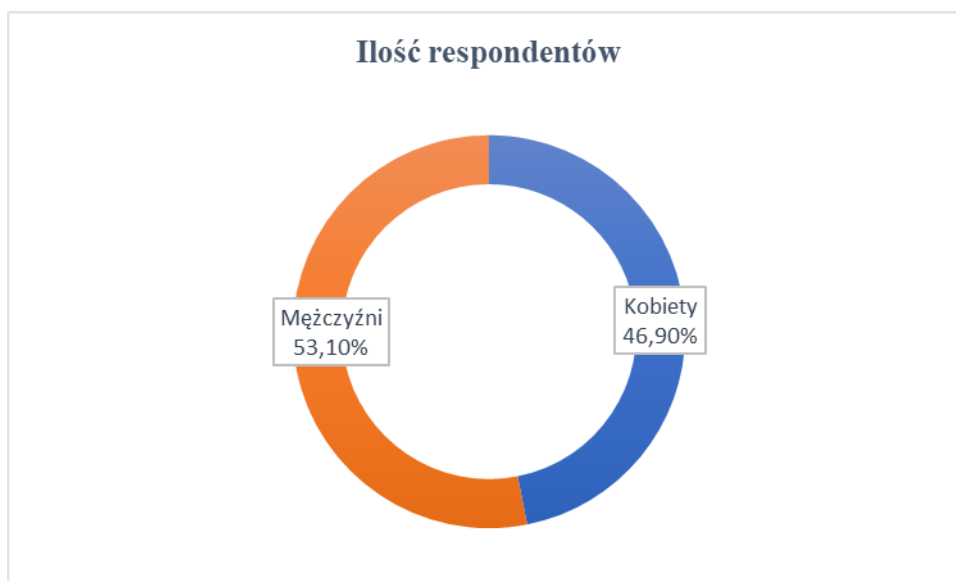
Najmłodsza część ankietowanych dzięki prowadzonym warsztatom w szkole posiada wiedzę o tym jakie są problemy w społeczeństwie lokalnym oraz gdzie można z takimi problemami się udać po pomoc dla siebie i swojej rodziny. Młodzież szkolna bardzo dużą część wolnego czasu spędza w Internecie lub korzysta z telefonu. Fascynuje się również

grami, które przenoszą ich do świata komputerowego i nierzeczywistego. Zanika kontakt społeczny, rzeczywisty na rzecz kontaktu wirtualnego, życia w nierzeczywistym świecie. Co za tym idzie pojawiło się niebezpieczeństwo w postaci cyberprzemocy. Należy z tym problemem zapoznać młodzież, dlatego konieczne są warsztaty z tej problematyki w klasach młodszych, które dopiero odkrywają świat Internetu i nie wiedzą ile niebezpieczeństw w tym świecie na nich czeka. Uzależnieniom ulegają niestety coraz młodsze osoby dlatego potrzebna jest w tym zakresie edukacja. Trzeba jednak podkreślić, że wiele dzieci deklaruje uprawianie sportu, jazdę na rowerze czy posiadanie hobby. Z ankiet wynika, że wśród młodszych dzieci papierosy są rzadkością. Niestety modne stały się e-papierosy, które zastąpiły zwykłe papierosy. Musimy wdrożyć edukację w tym zakresie i wskazać zagrożenia jakie niesie za sobą palenie. Problem w kwestii spożywania alkoholu jest już większy. Tylko 153 osoby z 250 deklarują, że nigdy nie piło alkoholu. Widać, że coraz młodsze dzieci próbują używek i jest to niepokojące. Problem narkotykowy wśród młodszych uczestników ankiety jest znikomy. Tylko parę osób stwierdziło, że miało kontakt z narkotykami czy środkami halucynogennymi. Należy się zastanowić dlaczego dla wielu ankietowanych dzieci nie jest problemem zdobycie używek. Konieczna jest w tym zakresie współpraca z Policją, a także zwiększenie liczby kontroli sklepów czy innych placówek sprzedających używki.

Anonimowe ankiety przeprowadzone w szkołach średnich, w Liceum Ogólnokształcącym i Zespole Szkół w Górze

W ankiecie wzięło udział 305 osób.

Podaj swoją płeć?

Jak często (jeśli w ogóle) uprawiasz każde z niżej wymienionych zajęć?

(Zaznacz jedną kratkę w każdej linii)

Zajęcia	Nigdy	Kilka razy w roku	Raz lub dwa razy na miesiąc	Przynajmniej raz na tydzień	Prawie codziennie
1. Jeździsz sobie na rowerze, motorowerze lub motocyklu dla przyjemności...	15	78	51	68	55
2. Grasz w gry komputerowe...	29	48	31	64	92
3. Korzystam z komputera, Internetu głównie do nauki	15	13	37	107	98
4. Używasz telefonu na sprawdzanie portali społecznościowych, czatów, pisząc ze znajomymi...	12	5	6	15	213
5. Używasz telefonu do słuchania muzyki, oglądania filmików, czytając opowiadki...	2	5	3	28	227
6. Aktywnie uprawiasz jakiś sport, lekkoatletykę, lub gimnastykę...	31	29	37	106	66
7. Czytasz książki dla przyjemności (nie chodzi tu o lektury szkolne)...	121	66	31	33	20
8. Wychodzisz z przyjaciółmi wieczorem (impreza, kino, siłownia, dyskoteka, itp.)...	20	22	64	114	46
9. Masz jakieś inne hobby (grasz na instrumencie, śpiewasz, rysujesz, piszesz, uczysz się języków)...	53	22	43	63	85
10. Grasz na automatach do gry (takich, na których można wygrać pieniądze)...	191	45	9	7	11

Ile razy (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się pić jakiś napój alkoholowy, tzn. piwo, wino, wódkę lub inny napój spirytusowy? (Zaznacz jedną kratkę w każdej linii)

	Nie piłem	1-2 razy	3-5 razy	6-9 razy	10-19 razy	20-39 razy	40 razy lub więcej
W ciągu całego życia.....	83	22	30	28	18	29	57
W ciągu ostatnich 2 lat	93	30	35	19	33	20	35
W ciągu ostatnich 12 miesięcy..	118	47	29	30	26	18	15
W ciągu ostatnich 30 dni.....	149	69	17	16	8	1	3

Przypomnij sobie sytuację, w której ostatnio piłeś(aś) alkohol. Gdzie byłeś(aś) podczas picia?
(Zaznacz wszystkie te odpowiedzi, które odnoszą się do Twojego ostatniego picia)

73	Nigdy nie piłem(am) alkoholu
98	W domu u kogoś
44	Na ulicy, w parku, na plaży, lub gdzieś indziej "pod chmurką"
37	Będąc na dyskotecce
29	Gdzie indziej (proszę napisać, gdzie) odpowiedzi: w domu, urodziny, impreza, cmentarz, kino, targ, amfiteatr

Czy i jak często sięgasz po używki podane poniżej?

Lp.	Używka	Nie palę/nie piję/ nie zażywam	Tylko na imprezach	Kilka razy w roku	Kilka razy w miesiącu	Kilka razy w tygodniu	Codziennie
1	Papierosy	73,2%	9,1%	4,2%	2,6%	4,5%	6,4%
2	E -papierosy	48,7%	9,4%	7,6%	5,1%	7,2%	22,0%
3	Alkohol – piwo .	48,1%	19,9%	17,7%	10,5%	3,0%	0,8%
4	Alkohol – wino	65,9%	15,2%	13,6%	3,0%	1,5%	0,8%
5	Alkohol – wódka	51,1%	29,5%	9,1%	8,3%	1,2%	0,8%
6	Alkohol – inne, (nalewki, bimber itp.)	72,4%	14,5%	8,4%	3,3%	0,7%	07%
7	Napoje energetyzujące	29,4%	1,1%	17,4%	21,9%	20,0%	10,2%
8	Narkotyki w postaci suszu do palenia	89,8%	1,9%	4,5%	2,6%	0,4%	0,8%
9	Narkotyki (pozostałe, bez suszu)	97,7%	0%	0,4%	1,5%	0%	0,4%
10	Środki halucynogenne	98,1%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%
11	Leki uspakajające i nasenne	85,1%	3,4%	2,2%	3,0%	1,1%	5,2%
12	Dopalacze NSP	99,2%	0%	0,4%	0%	0%	0,4%
13	Środki psychotropowe	94,5%	0%	1,1%	0,7%	0,7%	3,0%
14	Sterydy	96,9%	0%	0,8%	0,4%	0%	1,9%

W których miejscach, z niżej podanych, mógłbyś(mogłabyś) łatwo kupić marihuanę lub haszysz, gdybyś tego chciał(a)? (Można wybrać więcej niż jedną odpowiedź)

190	Nie znam takich miejsc
47	Ulica, park
21	Szkoła
23	Dyskoteka, bar
21	Mieszkanie dealera
12	Inne miejsce, proszę podać jakie? np.: amfiteatr

Jak sądzisz, gdybyś chciał(a) zdobyć każdą z następujących substancji, jak trudne byłoby to dla Ciebie? (Zaznacz jedną kratkę w każdej linii)

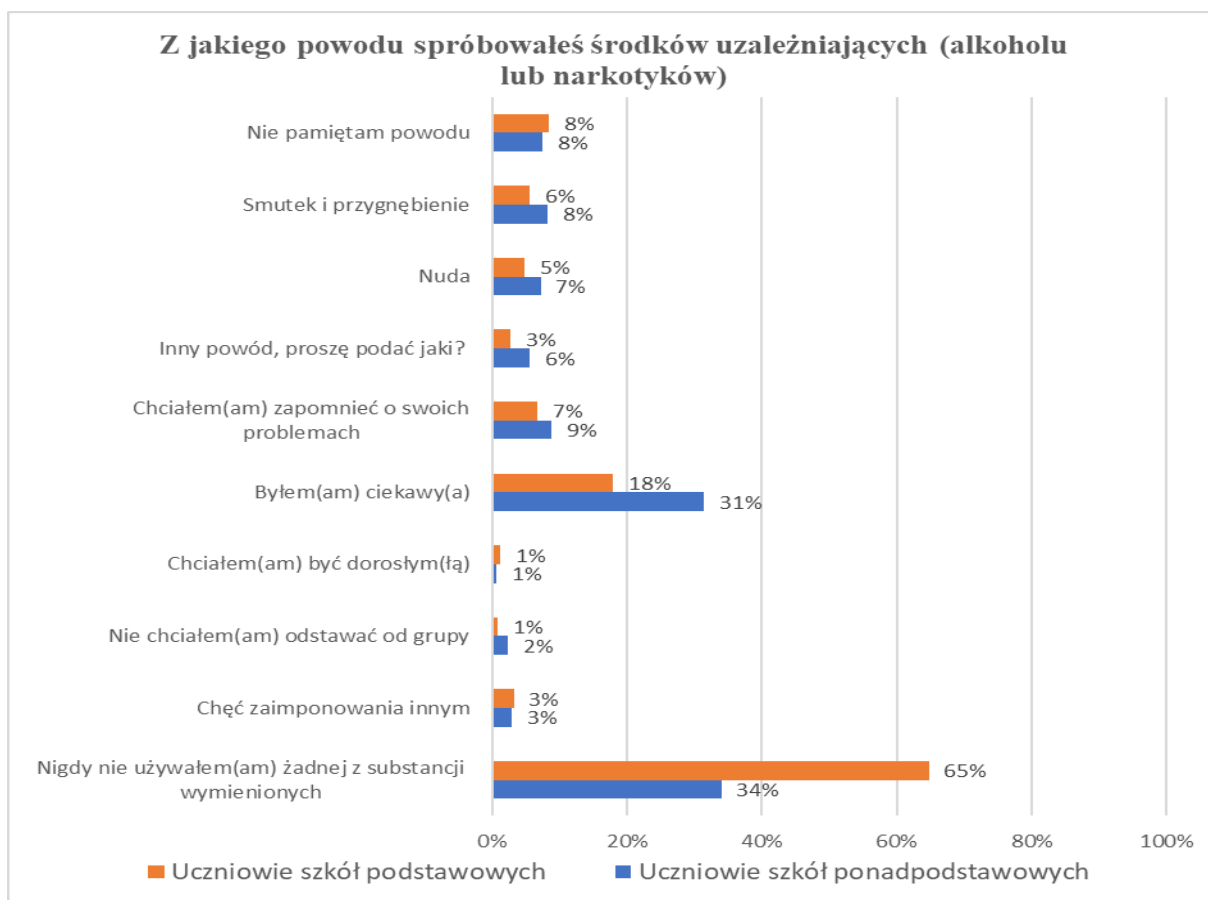
	Nieosiągalne	Bardzo trudne	Dosyć trudne	Dosyć łatwe	Bardzo łatwe	Nie wiem
a) papierosy	17	5	10	46	154	28
b) piwo	13	7	17	52	145	27
c) wino	14	11	21	50	139	31
d) wódka	15	14	20	50	137	30
e) inne alkohole	21	11	14	52	127	39
f) narkotyki	67	45	50	22	18	64
g) dopalacze	81	52	35	14	42	77
h) leki uspokajające i nasenne	47	19	16	38	90	56
i) substancje wziewne	70	29	24	24	40	83
j) energetyki	11	1	0	12	225	25
k) substancje wziewne (klej, itp.)	52	20	9	20	78	84
l) sterydy anaboliczne	78	15	25	12	30	111

Jak myślisz, czy nadmierne używanie bądź spożywanie środków uzależniających (alkohol i narkotyki) wpływa na następujące problemy? (zaznacz jedną kratkę w każdej linii)

	Tak, w bardzo dużym stopniu	Tak, w dużym stopniu	Tak, w pewnym stopniu	Tak, ale tylko trochę	Nie
a) Wypadki drogowe	157	31	25	5	12
b) Inne wypadki	135	48	51	6	11
c) Przepięstwa związane z przemocą	135	61	45	7	10
d) Problemy rodzinne	130	56	43	7	13
e) Problemy zdrowotne	155	44	28	10	14
f) Problemy w stosunkach z innymi ludźmi	98	48	62	25	17
g) Problemy finansowe	125	46	42	19	18

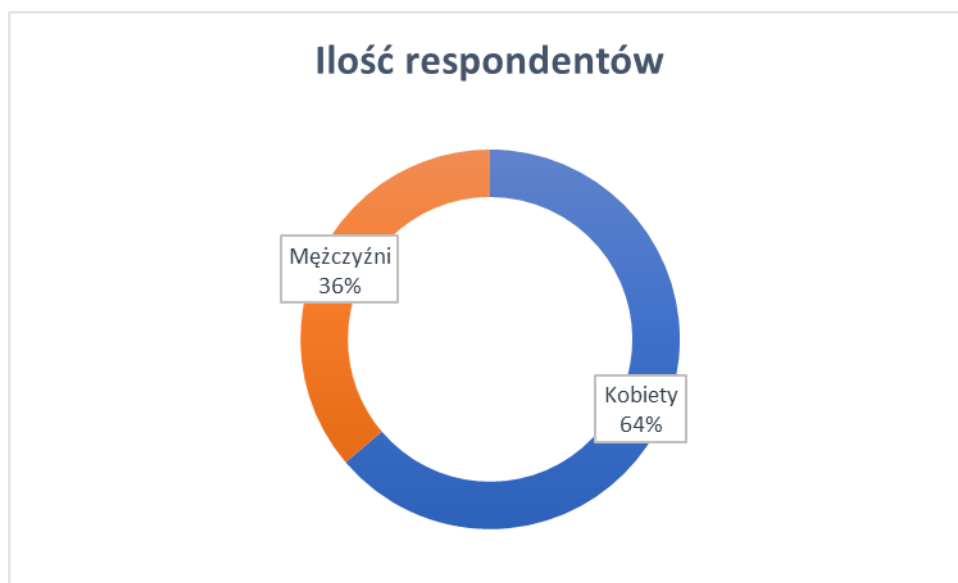
Starsza młodzież ze szkoły średniej jest w takim wieku, że lubi eksperymentować, trochę z ciekawości a trochę dla zabawy sięgają po używki. Zdecydowanie większy odsetek ankietowanych miało już doświadczenie w korzystaniu z alkoholu. Tylko 83 osoby z 305 ankietowanych deklaruje, że nigdy nie piło alkoholu. Bardzo duży odsetek pytaných pali również e-papierosy. Jedynie 135 osób z 305 ankietowanych stwierdza, że nigdy nie paliło e-papierosa. Badania wykazują, że e-papierosy generują kilkukrotnie niższe stężenie szkodliwych substancji niż klasyczne papierosy. Nie oznacza to jednak, że e-papierosy są obojętne dla naszego zdrowia. W tej grupie wiekowej zwiększa się także liczba osób, które kiedykolwiek próbowało narkotyków. Są to zjawiska niepokojące i należy je monitorować oraz wdrożyć programy profilaktyczne oraz warsztaty skierowane bezpośrednio do młodzieży. Ta ankietowana grupa wskazuje również, na bardzo łatwe zdobywanie używek. Na pewno na wynik ankiet ma wpływ fakt, że wśród ankietowanych jest także młodzież pełnoletnia, dla której kupno alkoholu na pewno nie jest już problemem. Młodzież wie i rozumie jakie szkody może wyrządzić nadmierne korzystanie z używek. Jest to bardzo ważne w edukacji tej grupy wiekowej. Dotychczasowe działania podejmowane przez gminę dają efekty.

Poniżej informacja dotycząca powodów, dla których dzieci i młodzież sięgają po używki.

Anonimowe ankiety przeprowadzone wśród dorosłych mieszkańców Gminy Góra

Ankiety wypełniło razem 185 osób.

Czy i jak często sięgasz po używki podane poniżej?

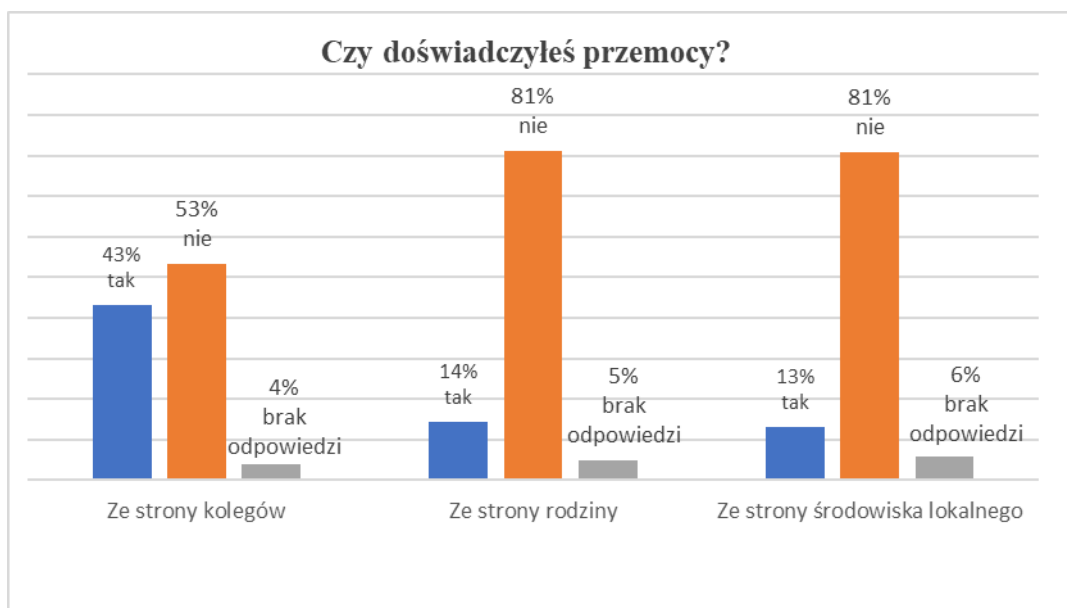
Lp.	Używka	Nie palę/nie piję/ nie zażywam	Tylko na imprezach	Kilka razy w roku	Kilka razy w miesiącu	Kilka razy w tygodniu	Codziennie
1	Papierosy	75,8%	3,2%	1,6%	0,5%	2,7%	16,2%
2	E -papierosy	92,4%	1,1%	0,5%	0%	1,1%	4,9%
3	Alkohol - piwo	46%	15,7%	23,8%	5,9%	5,9%	2,7%
4	Alkohol – wino	50,9%	18,9%	22,7%	3,8%	2,1%	1,6%
5	Alkohol - wódka	46,4%	30,9%	17,9%	1,6%	1,6%	1,6%
6	Alkohol – inne, (nalewki, bimber itp.)	76,1%	8,2%	8,7%	2,7%	1,6%	2,7%
7	Napoje energetyzujące	78,8%	3,3%	9,2%	3,8%	3,8%	1,1%
8	Narkotyki w postaci suszu do palenia	95,7%	2,2%	1,6%	0,5%	0%	0%
9	Narkotyki (pozostałe, bez suszu)	99,5%	0,5%	0%	0%	0%	0%
10	Środki halucynogenne	98,4%	1,1%	0,5%	0%	0%	0%
11	Leki uspakajające i nasenne	92%	0,5%	4,3%	1,6%	1,1%	0,5%
12	Dopalacze	99,5%	0,5%	0%	0%	0%	0%
13	Środki psychotropowe	96,3%	0%	1,6%	0%	0,5%	1,6%
14	Sterydy	99%	0%	0%	0%	0,5%	0,5%

Ankietowane osoby dorosłe deklarują, że wiedzą, czy w środowisku występują problemy społeczne i gdzie taki problem zgłosić. Korzystają z używek, ale rzadko spożywają je przy dzieciach. Istotna jest jednak w tym względzie profilaktyka skierowana do dorosłych, by podnieść świadomość skutków takiego zachowania oraz wpływu na życie w rodzinie. Po odpowiedziach widać, że świadomość szkodliwości używek jest coraz większa. Promocja zdrowego trybu życia wpływa na wiele osób. Najchętniej spożywanym alkoholem wśród osób dorosłych jest piwo a w dalszej kolejności wódka. Większość ankietowanych osób stwierdziło, że przeznaczają na używki miesięcznie nie więcej niż 50 zł.

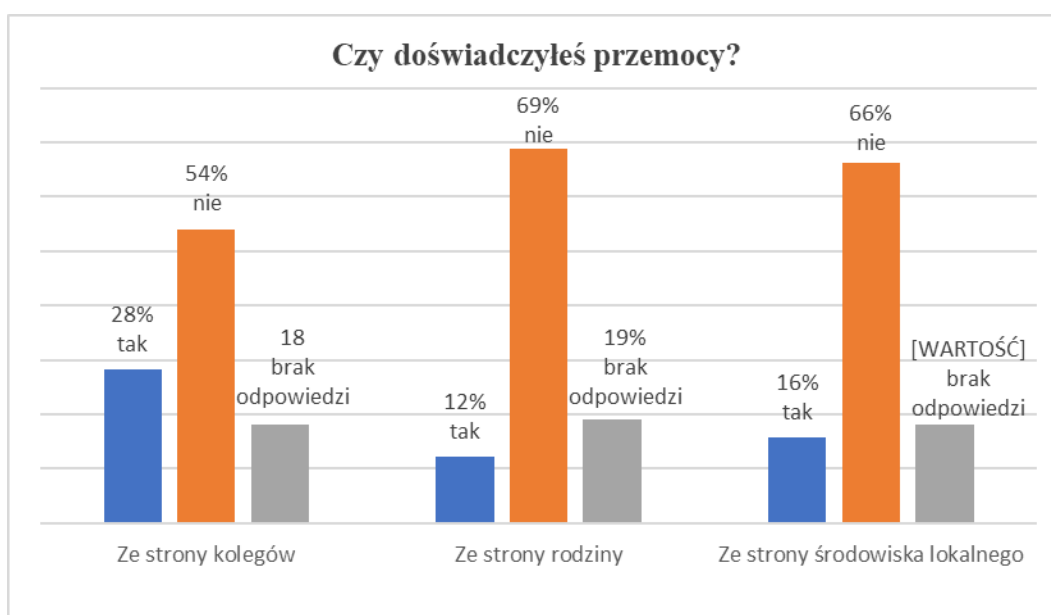
Zjawisko przemocy

Niepokojącym problemem jest przemoc wśród młodzieży szkolnej. Przemoc bywa przekazywana z pokolenia na pokolenie. Dzieci wychowujące się w rodzinach, w których krzywdzi się bliskich, przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub przemocy tej doznają. Uczą się, że przemoc to najlepszy i najbardziej skuteczny sposób rozwiązywania konfliktów. Kilka pytań w ankiecie dotyczyło również przemocy stosowanej przez kolegów lub członków rodziny. Wyniki ankiet przedstawiają się następująco.

młodzież szkół podstawowych

młodzież szkół ponadpodstawowych

Dobro i bezpieczeństwo młodych ludzi jest bardzo istotne, więc należy w tym zakresie przeprowadzić warsztaty edukacyjne. Przemoc pojawia się nie tylko wśród młodzieży, lecz również w domach i środowisku lokalnym.

W powyższych ankietach młodzi ludzie również zwracają uwagę na przemoc wśród kolegów i koleżanek. Z ankiety można wnioskować, że 43% młodzieży w szkołach podstawowych i 28% młodzieży w szkołach ponadpodstawowych doświadczyła przemocy ze strony kolegów i koleżanek. Niestety również w domach rodzinnych pojawia się przemoc. Z ankiety wynika, że 14% młodzieży w szkołach podstawowych i 12% młodzieży w szkołach ponadpodstawowych doświadczyło przemocy ze strony rodziny. Przemoc domowa jest skutkiem wielowiekowego, społecznego przyzwolenia na krzywdzenie osób najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. W wielu środowiskach akceptuje się bicie, stosowanie kar cielesnych i panuje przekonanie o dominującej roli mężczyzny w rodzinie. Ponadto silne przekonanie, że wszystko, co się dzieje w rodzinie należy do sfery prywatności z jednej strony wywołuje poczucie bezkarności osoby stosującej przemoc i bezradności osoby doznającej przemocy, a z drugiej – nasila niechęć innych osób do ingerowania w „cudze sprawy rodzinne”. W środowiskach charakteryzujących się dużą społeczną akceptacją przemocy, osoby doznające przemocy rzadko mogą liczyć na pomoc i wsparcie osób spoza rodziny, z kolei osoby stosujące przemoc nie muszą obawiać się zewnętrznych nacisków na zmianę zachowań wobec najbliższych. Badania pokazują, że przemoc wobec członków rodziny jest społecznie bardziej akceptowana i tolerowana niż stosowanie jej wobec obcych. Przemoc jest ogromnym problemem każdej społeczności i wiele działań gminy jest nakierowane na działania zmierzające do przeciwdziałania temu zjawisku.

Uzależnienia behawioralne

Uzależnienia behawioralne, czyli inaczej uzależnienia od zachowań, to wszelkie nałogi związane z wykonywaniem pewnych czynności (np. seks, hazard, gry komputerowe). Ta grupa uzależnień zawsze historycznie istniała, ale obecnie z racji rozwoju technologii oraz kultury konsumpcjonizmu znacznie zwiększyła się liczba osób cierpiących na ten rodzaj nałogu. Ludzie uzależniają się od zachowań, gdyż szukają w nich ekscytacji i przyjemności, ukojenia swoich emocji, oraz sposobu na radzenie sobie z wyzwaniami życiowymi, które bez tego wydawałyby się zbyt trudne do udźwignięcia. Nikt, kto się uzależnił nigdy nie planował takiego rozwoju wypadków w swoim życiu.

Tak jak w przypadku każdego innego uzależnienia, uzależnienie behawioralne jest chorobą, która w postępujący sposób zaczyna wyniszczać życie człowieka. Człowiek

uzależniony często nie zdaje sobie przy tym sprawę, że cierpi na tę chorobę, ukrywa ją przed otoczeniem ze strachu przed konsekwencjami i z powodu wstydu, jaki zwykle odczuwa. Nieleczony nałóg niestety zawsze się nasila powodując coraz poważniejsze negatywne skutki w życiu osoby, które mogą być powstrzymane jedynie poprzez poszukanie pomocy i podjęcie leczenia tego zaburzenia. Ważne jest, by pamiętać, że jeśli uzależnienie współwystępuje z innymi zaburzeniami czy problemami (np. depresją), to jeśli te inne nie zagrażają życiu osoby lub zupełnie nie destabilizują jej funkcjonowania, to wtedy zawsze uzależnienie powinno być leczone w pierwszej kolejności.

Przykłady uzależnień behawioralnych:

- patologiczny hazard,
- uzależnienie od komputera/sieci internetowej,
- pracoholizm,
- zakupoholizm,
- uzależnienie od seksu/pornografii,
- uzależnienie od ćwiczeń fizycznych,
- uzależnienie od telefonu komórkowego,
- kompulsywne objadanie się.

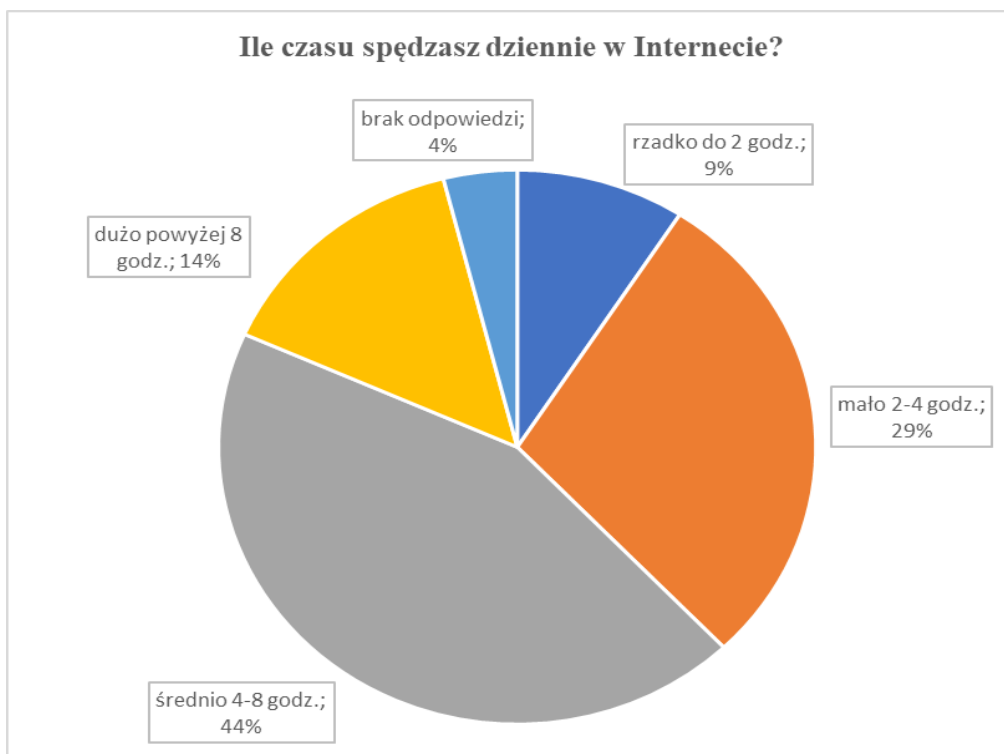
Do wspólnych czynników ryzyka w tych uzależnieniach wśród młodzieży należą:

- brak wsparcia ze strony rodziców i konflikty w rodzinie,
- silna potrzeba mocnych wrażeń,
- impulsywność i skłonność do ryzyka,
- niska samocena,
- niepowodzenia w nauce szkolnej,
- słaba więź ze szkołą,
- deficyty w umiejętnościach radzenia sobie ze stresem lub trudnymi emocjami.

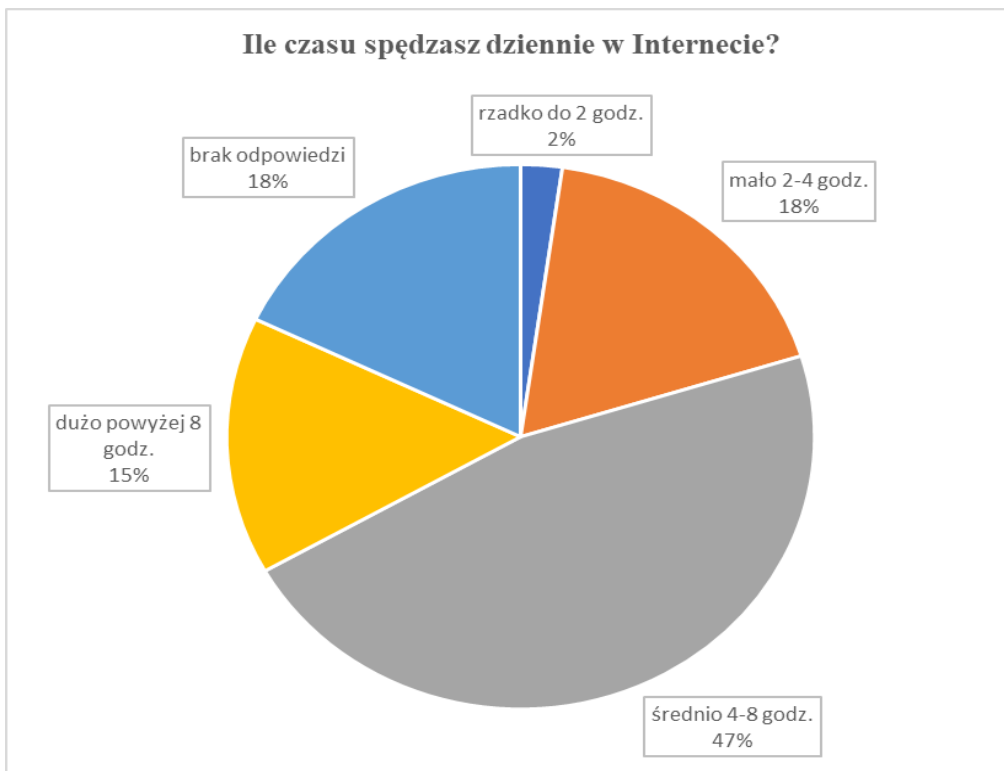
Dzieci są grupą szczególnie narażoną na uzależnienia behawioralne. Wszechogarniająca cyfryzacja, przenoszenie życia do świata wirtualnego stają się z jednej strony częścią naszego codziennego życia, a z drugiej, są zagrożeniem dla psychiki i funkcjonowania w życiu codziennym.

Zapytaliśmy dzieci i młodzież ile czasu spędzają dziennie w Internecie. Oto wyniki:

młodzież szkół podstawowych

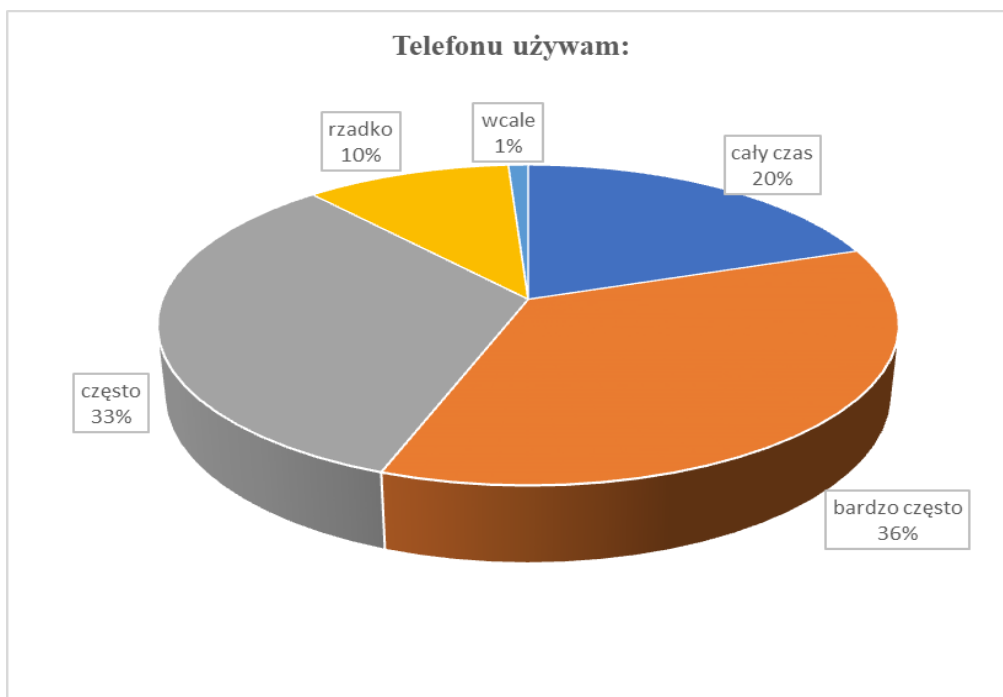
młodzież szkół ponadpodstawowych

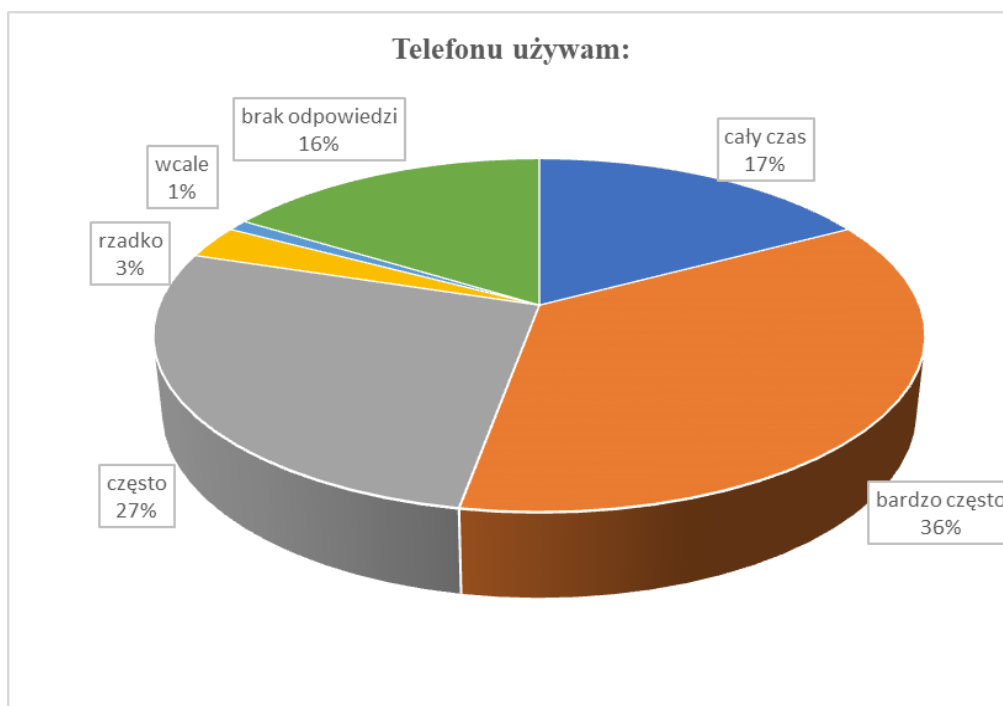
Jak widać, aż 44% dzieci szkół podstawowych i 47% młodzieży ze szkół ponadpodstawowych spędza w Internecie od 4 do 8 godzin dziennie. Trudno powiedzieć czy są w tej grupie osoby uzależnione, ale na pewno trzeba uświadamiać obie grupy wiekowe czym jest uzależnienie behawioralne i dlaczego muszą uważać.

Kolejnym uzależnieniem behawioralnym może być uzależnienie od telefonu, dlatego w ankiecie pojawiło się również pytanie o tę kwestię.

młodzież szkół podstawowych

młodzież szkół ponadpodstawowych

Wśród osób dorosłych pojawiają się również inne uzależnienia behawioralne, aż 85 osób ze 185 ankietowanych dorosłych odpowiedziało, że zdarza im się odczuwanie wewnętrznego przymusu zdrowego odżywiania się. Telewizja, Internet promują zdrowy styl życia, ale bywa tak, że dla niektórych osób kwestia to staje się źródłem uzależnienia. Często wynikiem takich uzależnień są różne choroby np. anoreksja czy bulimia. Naszym zadaniem jest uświadamianie wszystkich grup społecznych czym są uzależnienia behawioralne, jakie niosą zagrożenia i jak można sobie z nimi radzić.

Wyniki ankiet pokazują, że musimy być bardzo uważni na nowe uzależnienia, które pojawiły się w naszej rzeczywistości. Katalog uzależnień behawioralnych jest ciągle poszerzany, ponieważ zmieniające się warunki życia czy rozwój techniki niosą za sobą nowe zagrożenia, o których jeszcze kilka lat temu nikt nie słyszał.

Trzeba zapewnić szkolenia i warsztaty nie tylko dla młodzieży, ale również dla rodziców i pedagogów. Musimy zakupić również poradniki, ulotki oraz materiały edukacyjne w tym zakresie. Działania te pomogą zmierzyć się z tematem uzależnień behawioralnych.

Analiza danych z Komendy Powiatowej Policji w Górze, Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Górze

Gmina Góra liczy 18 453 mieszkańców zameldowanych na pobyt stały i czasowy (dane na dzień 31.10.2023 r.). Na terenie gminy w 2023 roku działały 53 punkty sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 46 sklepów oraz 8 zakładów gastronomicznych (dane na dzień 31.10.2023 r.).

Dla porównania na przestrzeni lat wg oświadczeń przedsiębiorców, napoje alkoholowe sprzedano na kwotę jak w tabeli:

Oświadczenia w latach z roku poprzedniego	Na kwotę
W 2020 r. – za rok 2019	15 959 483 zł
W 2021 r. – za rok 2020	17 436 022 zł
W 2022 r. – za rok 2021	18 481 202 zł
W 2023 r. – za rok 2022	20 860 295 zł

W 2022 roku (wg oświadczeń przedsiębiorców) sprzedano poszczególne napoje alkoholowe na kwotę:

- piwo – 9 558 727 zł
- wino – 1 487 234 zł
- wódka – 9 814 334 zł

Dane z całego Powiatu Górowskiego oraz dane dot. Gminy Góra	Dane za 2021 rok	Dane za 2022 rok	Dane za okres do 30.10.2023 r.
1. Interwencji domowych (z notatek urzędowych –dot. gminy Góra)	238	228	173
2. Zatrzymanych do wytrzeźwienia (z interwencji- dot. gminy Góra)	52	47	40
3. Zatrzymanych za zakłócanie porządku publicznego w stanie nietrzeźwym	29	48	20
4. Prowadzących pojazdy na drodze po spożyciu alkoholu	416	310	314
5. Znęcanie się nad rodziną (dotyczy całości powiatu) ogółem	41	33	25
6. Liczba sprawców przemocy ogółem	80	53	36
a) w tym mężczyźni	71	52	35
b) w tym kobiety	9	1	1
c) w tym nieletni	0	0	0
7. Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu lub narkotyków ogółem	39	28	22
a) w tym mężczyźni	36	28	22
b) w tym kobiety	3	0	0
c) w tym nieletni	0	0	0
8. Przestępstwa dokonane przez nieletnich (dot. całości powiatu)	27	37	35
9. Ilość nieletnich sprawców czynów karalnych (dot. całości powiatu)	33	39	42
10. Przestępstwa narkotykowe (dot. całości powiatu)	53	62	48

Z raportu policji wynika, że zmalała liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia oraz zmniejszyła się nieco liczba interwencji domowych, szczególnie związanych z przemocą domową. Sprzyjał temu okres związany z pandemią koronawirusa, gdzie ludzie zostali w domu z uwagi na pracę lub naukę zdalną. Głównymi sprawcami przemocy domowej są mężczyźni. Należy zająć się grupą osób dorosłych by podnieść ich świadomość dotyczącą skutków społecznych i prawnych wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i środków psychoaktywnych, a także ich wpływu na życie i zdrowie.

Z przekazanych danych wynika, że liczba przestępstw dokonywanych przez nieletnich nadal rośnie, co świadczy o wzroście negatywnych zachowań wśród młodzieży. W tym kierunku nadal należy wprowadzać profilaktykę uzależnień i przemocy oraz edukację skutków zdrowotnych i prawnych. Ilość czynów karalnych wśród młodzieży może świadczyć o ich małej wiedzy, oraz nieprzejmowaniu się konsekwencjami czynów. Nasza edukacja profilaktyczna powinna się skupić na edukacji pozytywnych zachowań wśród młodzieży. Należy zwrócić uwagę na dużą liczbę osób prowadzących pojazd pod wpływem alkoholu. Widać, że jest to problem wśród społeczeństwa lokalnego. Dorośli kierują pojazdem po alkoholu, nie dbając o zdrowie i życie innych. Należy te działania napiętnować oraz edukować młodzież i dorosłych o skutkach takich zachowań.

Lp.	Zagadnienie	2021 r.	2022 r.	Dane za okres do 30.09.2023 r.
1.	Ogólna liczba rodzin korzystających ze świadczeń Ośrodka Pomocy Społecznej	806	742	638
2.	Ilość rodzin korzystających ze świadczenia OPS z powodu problemów z uzależnieniem	38	50	54
3.	Powody przyznawania pomocy społecznej – ogółem, w tym	Brak danych Nie sumuje się	Brak danych	Brak danych
a.	niepełnosprawność	362	366	321
b.	bezrobocie	393	334	303
c.	ubóstwo	543	498	444
d.	bezradność opiekuńczo-wychowawcza	111	101	90
e.	osoby dotknięte długotrwałą chorobą	363	351	305
f.	uzależnienia (alkohol, narkomania)	38	50	54
g.	inne.....	0	0	0
4.	Ilość uruchomionych procedur „niebieskich kart”	34	36	30

W roku 2021 z powodu uzależnień z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej skorzystało 38 osób, w 2022 roku 50 osób, natomiast do 30.09.2023 roku 54 osób.

Przyglądając się danym z Ośrodka Pomocy Społecznej, osoby korzystające z pomocy i świadczeń społecznych w OPS to osoby uzależnione, osoby dotknięte długotrwałą chorobą, bezrobotni, ubodzy oraz osoby z różnymi niepełnosprawnościami i osoby z bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.

W celu podjęcia działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie gmina powołuje Zespół Interdyscyplinarny. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele Sądu, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodka Pomocy Społecznej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Policji i Szkół oraz kuratorzy sądowi. W roku 2021 w ramach procedury „Niebieska Karta” wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego 34 karty, w roku 2022 rozpoczęto 36 procedur, natomiast do 30.09.2023 r. założono 30 kart.

Dane otrzymane z PCPR potwierdzają, że problem odbierania dzieci i przekazywania ich do rodzin zastępczych jest coraz większy.

Dzieci funkcjonujące poza rodziną– dane z PCPR	Gmina Góra w 2021 r.	Gmina Góra w 2022 r.	Gmina Góra do 30.09.2023 r.
W rodzinach zastępczych zawodowych	19	29	23
W rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego	6	6	6
Rodziny zastępcze niezawodowe	4	6	3
W rodzinie zastępczej spokrewnionej	26	27	29
W rodzinnych domach dziecka	6	14	14
W placówkach opiekuńczo-wychowawczych	7	7	6
Po 18 –tym roku życia - kontynuacja nauki	3	8	8

Problem alkoholowy i narkotykowy może wystąpić w każdej rodzinie i błędne jest rozumowanie, że dotyczy to tylko rodzin dysfunkcyjnych czy rodzin patologicznych. Dlatego program obejmuje całe społeczeństwo lokalne ze szczególnym uwzględnieniem młodych ludzi. Z danych PCPR widać jak wiele dzieci musiało wyjść z domu do rodziny zastępczej by coś w ich życiu się zmieniło. Widać też, że te liczby z roku na rok rosną. Dzieci te nie miały zaspokojonych podstawowych potrzeb do życia i rozwoju. Instytucje musiały zająć się ich dalszym losem. Dlatego tak ważny jest dla nas młody człowiek, który jest częścią naszego społeczeństwa lokalnego i nie powinna dźiać mu się krzywda. Wielu młodych ludzi ma problemy z prawem i trafia do ośrodków opiekuńczo-wychowawczych. Dlatego pomoc tym dzieciom jest niezbędna i wiele działań profilaktycznych jest nakierowane na pomoc tej grupie. Mają możliwość korzystania ze świetlic, wypoczynku letniego oraz z pomocy psychologicznej i pedagogicznej, oraz warsztatów profilaktycznych i innych programów profilaktycznych dla nich przeznaczonych.

W latach 2021-2022 w ramach programu profilaktycznego działał punkt informacyjno-konsultacyjny. W roku 2021 przyjęto w nim 117 osób uzależnionych i 84 osób współuzależnionych zaś w 2022 r. 94 osoby uzależnione i 34 współuzależnione. Punkt udziela również pomocy osobom, których dotknęła przemoc lub są sprawcami przemocy.

Miejsko Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych spotkała się na 26 posiedzeniach w roku 2021 zaś w 2022 roku na 23 posiedzeniach. Miejsko Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych sprawdza również punkty sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem ich funkcjonowania w zgodności z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zwracano uwagę na lokalizację miejsca, limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz obecność wywieszek mówiących o szkodliwości spożycia napojów alkoholowych i zakazie sprzedaży napojów alkoholowych osobom poniżej 18 lat. Na posiedzeniach Komisji prowadzi się rozmowy motywacyjne z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi w celu podjęcia przez nich leczenia. W ramach pracy Komisja zdecydowała o wysłaniu w 2021 r. 4 osób, a w 2022 roku 2 osób na badania biegłych sądowych w zakresie uzależnienia. Komisja na posiedzeniach przyjęła w 2021 roku 255 osób, zaś w roku 2022 było to 227 osób,

Osoby i instytucje przygotowane do rozwiązywania problemów alkoholowych:

- Miejsko Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich, działalność punktu informacyjno-konsultacyjnego, świetlicy socjoterapeutycznej,
- Pedagogzy, terapeuci, psycholodzy, świetlice wiejskie i przyszkolne,
- Poradnie odwykowe, poradnie zdrowia psychicznego,
- Szpitale i ośrodki leczenia uzależnień.

2. Instytucje i organizacje współpracujące przy realizacji programu:

- Policja, Sąd, Prokuratura, Kuratorzy Sądowi, Biegli Sądowi,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Górze,
- Powiatowe Stowarzyszenie Abstynenckie „Rodzina i Trzeźwość”,
- Klub Abstynencki „Nowa Przyszłość”,
- Grupy AA, grupy wsparcia, grupa Al-Anon,
- Szkoły,
- Organizacje pozarządowe,
- Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Górze.

3. Mapa problemów :

Problem alkoholizmu, przemocy, narkomanii i uzależnień behawioralnych (zaburzonych zachowań) dotyczy całej Gminy. Profilaktyką uzależnień i przemocy obejmuje się całe społeczeństwo lokalne w tym dzieci, młodzież oraz osoby dorosłe z Gminy Góra.

II. Zapobieganie powstawania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu.

W zakresie profilaktyki alkoholowej ustawodawca określił zadania, którymi winny zajmować się gminy.

W szczególności zadania te obejmują:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Cele programu :

Cele będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169), oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.

- Utrzymanie dostępności do leczenia odwykowego mieszkańcom gminy;
- Wspieranie psychospołeczne i prawne osób poddawanych przemocy w rodzinie;
- Prowadzenie działań profilaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki szkolnej, rodzinnej i środowiskowej;

- Współdziałanie merytoryczne i wspieranie finansowe instytucji, stowarzyszeń, klubów i osób fizycznych realizujących zadania gminne z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych;
- Dotarcie do większego kręgu społeczeństwa z informacjami tematycznymi;
- Dostarczenie wiedzy edukacyjnej na temat uzależnień i przemocy;
- Propagowanie zdrowego stylu życia bez uzależnień i przemocy;
- Pomoc w rozwiązywaniu problemów dzieci i młodzieży szkolnej oraz środowiska lokalnego szczególnie z rodzin dysfunkcyjnych.

Kategorie zadaniowe prowadzące do osiągnięcia wskazanych wyżej celów:

1. Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu – zgodne z celem operacyjnym 2 Narodowego Programu Zdrowia

realizacja poprzez:

- Realizacja spektakli profilaktycznych z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy;
- Realizacja kolonii profilaktycznych z programem zajęć socjoterapeutycznych;
- Realizacja zajęć edukacyjno-profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy;
- Prowadzenie punktu informacyjno-konsultacyjnego z zakresu profilaktyki uzależnień;
- Organizacja, w ramach współpracy z innymi jednostkami akcji informacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień;
- Przekazanie materiałów profilaktycznych, broszur, poradników, książeczek, i innych dla szkół, poradni, Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Komendzie Powiatowej Policji, klubom i stowarzyszeniom;
- Organizowanie i wspieranie programów realizowanych przez Stowarzyszenia, Fundacje i Kluby propagujące zdrowy styl życia bez nałogów;
- Zakup książek, broszur, poradników, plakatów i ulotek, płyt DVD oraz innych gadżetów o tematyce profilaktycznej, edukacyjnej i informacyjnej w celu podniesienia wiedzy o uzależnieniach i instytucjach pomocowych;
- Podpisywanie umów z osobami fizycznymi i prawnymi w celu realizacji zadań wynikających z programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;

- Wzmocnienie działań informacyjnych i edukacyjnych poprzez spotkania, prelekcje, pogadanki, rozprowadzenie ulotek, informatorów, poradników, materiałów profilaktycznych;

2. Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu) – zgodne z celem operacyjnym 2 Narodowego Programu Zdrowia

realizacja poprzez:

- Ankietowanie młodzieży w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy;
- Ankietowanie dorosłych w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy;
- Analiza diagnozy społecznej w zakresie uzależnień i przemocy;
- Współpraca z poradniami odwykowymi, kuratorami, PCPR, Policją, Prokuraturą, OPS, ośrodkami terapii uzależnień oraz szkołami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi i pożytku publicznego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i przemocy w rodzinie;
- Monitorowanie jakości realizowanych działań;
- Ewaluacja realizowanych programów profilaktycznych.

3. Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu – zgodne z celem operacyjnym 2 Narodowego Programu Zdrowia

realizacja poprzez:

- Zakupienie i realizacja szkoleń dla członków Miejsko Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Górze z zakresu uzależnień i przemocy w rodzinie;
- Zakupienie i realizacja szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Górze z zakresu uzależnień i przemocy w rodzinie;
- Zakupienie i realizacja szkoleń dla pedagogów i psychologów szkolnych z zakresu uzależnień i przemocy w rodzinie;
- Organizacja szkoleń dla osób zajmujących się profilaktyką uzależnień i przemocy;
- Podpisywanie umów z osobami fizycznymi i prawnymi w celu realizacji zadań z zakresu edukacji kadr w przedmiocie uzależnień i przemocy;

4. Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego – zgodne z celem operacyjnym 2 Narodowego Programu Zdrowia realizacja poprzez:

- Organizowanie i finansowanie warsztatów profilaktycznych rekomendowanych oraz spektakli profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz dzieci przedszkolnych;
- Realizacja i organizowanie autorskich programów profilaktycznych podczas wyjazdowych spotkań integracyjnych i trzeźwościowych;
- Realizacja i organizowanie autorskich programów lub warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej i ich rodziców oraz dorosłych osób ze społeczeństwa lokalnego;
- Organizowanie i finansowanie warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz dzieci przedszkolnych;
- Podpisywanie umów z osobami fizycznymi i prawnymi w celu realizacji zadań wynikających z programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,;
- Zakupienie rekomendowanego programu „Domowi Detektywi”;
- Realizacja programów profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

5. Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin – zgodne z celem operacyjnym 2 Narodowego Programu Zdrowia realizacja poprzez:

- Organizowanie wypoczynku letniego poza miejscem zamieszkania dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych z programem profilaktyki alkoholowej oraz zajęciami socjoterapeutycznymi;
- Prowadzenie profilaktycznej działalności w świetlicach dla dzieci i młodzieży na terenie miasta i wsi z dożywianiem;
- Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych w ramach programów opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- Realizacja konkursów dla organizacji pozarządowych, w celu realizacji zadań publicznych dotyczących organizacji świetlic socjoterapeutycznych;

- Podpisywanie umów z osobami fizycznymi i prawnymi w celu realizacji zadań wynikających z programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- Organizowanie wolnego czasu dla dzieci i młodzieży zagrożonej patologią społeczną poprzez organizację świetlic sportowych.

6. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie – zgodne z celem operacyjnym 2 Narodowego Programu Zdrowia

realizacja poprzez:

- Współpraca z podmiotami wchodzącymi w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie przemocy;
- Udział przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zespole Interdyscyplinarnym i w grupach diagnostyczno-pomocowych Zespołu Interdyscyplinarnego;
- Podpisywanie umów z osobami fizycznymi i prawnymi w celu realizacji zadań polegających na udzielaniu specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie;
- Zakupienie i realizacja zajęć terapii indywidualnej i psychoterapii grupowej dla osób doświadczających przemocy;
- Organizowanie i finansowanie zajęć terapeutycznych i wspierających dla osób doznających przemocy;
- Rozwiązywanie problemów przemocy w rodzinie poprzez działania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych.

7. Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych i ich bliskich– zgodne z celem operacyjnym 2 Narodowego Programu Zdrowia

realizacja poprzez:

- Funkcjonowanie punktu informacyjno-konsultacyjnego z zakresu problemów uzależnień i przemocy;
- Wspieranie organizacyjne i finansowe dodatkowych programów diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych, uzgodnionych ze specjalistycznym leczeniem odwykowym i zakładami opieki zdrowotnej w przypadku braku realizacji zadań przez NFZ;

- Zapewnienie uzależnionym i współuzależnionym pomocy informacyjnej z zabezpieczeniem leczenia stacjonarnego oraz poza miejscem zamieszkania;
- Współpraca z kuratorami sądowymi, Sądem, Prokuraturą, domami dziecka, szkołami, PCPR, OPS i Policją poprzez udzielanie niezbędnych informacji oraz prowadzenie wspólnych działań na rzecz utrzymania trzeźwości;
- Działalność Miejsko Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Górze, motywowanie i monitorowanie, opiniowanie wniosków na zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, współpraca z biegłymi sądowymi, sądami i prokuraturą, Policją i innymi jednostkami;
- Współpraca z poradniami odwykowymi, kuratorami, PCPR, Policją, Prokuraturą, OPS, ośrodkami terapii uzależnień w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i przemocy w rodzinie;
- Wspieranie stowarzyszeń i klubów abstynenckich realizujących programy propagujące zdrowy styl życia, poprzez wspólne spotkania na terenie gminy lub poza gminą;
- Organizowanie dla rodzin prowadzących działania naprawcze w grupach AA, AL-Anon dla osób uzależnionych i współuzależnionych wyjazdów profilaktyczno-integracyjnych, udział w Złotach Rodzin Abstynenckich;
- Wspieranie działań na rzecz bezdomności wywołanej nadużywaniem alkoholu i innych używek;
- Współpraca ze stowarzyszeniami abstynenckimi i klubami oraz z organizacjami pozarządowymi i pożytku publicznego działającymi w zakresie profilaktyki uzależnień;
- Organizacja i prowadzenie zajęć rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

8. Wdrożenie i upowszechnianie standardów i procedur profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej – zgodne z celem operacyjnym 2 Narodowego Programu Zdrowia

realizacja poprzez:

- Zakup i dystrybucja ulotek, broszur, poradników na temat FASD do szkół i innych placówek w gminie Góra;
- Podejmowanie lokalnych działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących szkodliwości spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży;

- Realizacja zajęć i programów edukacyjnych dla młodzieży szkolnej w zakresie edukowania o FASD.

9. Kształcenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz na temat FASD – zgodne z celem operacyjnym 2 Narodowego Programu Zdrowia

realizacja poprzez:

- Zakupienie i realizacja szkoleń dla pielęgniarek szkolnych i innych służb medycznych z zakresu uzależnień i przemocy w rodzinie.

10. Zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu – zgodne z celem operacyjnym 2 Narodowego Programu Zdrowia

realizacja poprzez:

- Wspieranie instytucji i jednostek samorządowych gminy przy realizacji działań profilaktycznych;
- Wspieranie działań podejmowanych na rzecz trzeźwości przez społeczeństwo lokalne;
- Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
- Przekazanie broszur, poradników dla sprzedawców napojów alkoholowych.

11. Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych – zgodne z celem operacyjnym 2 Narodowego Programu Zdrowia

realizacja poprzez:

- Monitorowanie przestrzegania przepisów określonych w art. 13¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Monitorowanie przestrzegania przepisów określonych w art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Monitorowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych;

Zadania których nie obejmuje Narodowy Program Zdrowia, a które mieszczą się w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy oraz służą zmianie zachowania i promocji trzeźwego życia wśród społeczności lokalnej, przeciwdziałają negatywnym skutkom spożywania alkoholu w społeczeństwie lokalnym, w szczególności wśród dzieci i młodzieży szkolnej:

- Organizowanie i dofinansowanie działań grup wsparcia, jako grup alternatywnych;
- Realizacja na terenie szkół i innych placówek opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży wg następujących zadań:
 - prowadzenie zajęć pozalekcyjnych z wykorzystaniem różnych form oddziaływań o charakterze sportowym, kulturalnym, zajęć wyrównawczych, w połączeniu z oddziaływaniami psychologiczno-pedagogicznymi i edukacyjno-wychowawczymi z zakresu profilaktyki uzależnień,
 - realizowanie programu profilaktyki uzależnień przez współpracujące ze sobą instytucje (między innymi przedszkola, szkoły, poradnię psychologiczno-pedagogiczną, organizacje pozarządowe i pożytku publicznego),
 - realizacja i organizowanie autorskich programów profilaktycznych podczas wyjazdowych spotkań integracyjnych i trzeźwościowych,
 - tworzenie warunków zaspokajania potrzeb kulturalnych: spotkania, zjazdy, konkursy, wyjazdy na spektakle kulturalne, kino, występy muzyczne o tematyce profilaktycznej z zakresu uzależnień i przemocy,
- Wdrażanie pozalekcyjnych zajęć sportowych do programów profilaktyki środowiskowej, doposażenie gminnych obiektów sportowych w sprzęt sportowy promujący zdrowy styl życia w związku z prowadzeniem zajęć dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych;
- Działania wspierające w realizacji zdrowego stylu życia środowiskowych klubów młodzieżowych;
- Stwarzanie miejsc odreagowania trudnych sytuacji dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych społeczeństwa lokalnego poprzez tworzenie lub doposażanie miejsc alternatywnego spędzania czasu;
- Finansowanie pobytu w noclegowniach w kryzysie bezdomności powodowanymi problemami alkoholowymi;
- Wspieranie zadań realizowanych przez Stowarzyszenia Abstynenckie/Trzeźwościowe poprzez udostępnianie pomieszczeń na spotkania.

III. Zapobieganie powstawania problemów związanych z narkomanią.

W zakresie profilaktyki narkomanii ustawodawca określił zadania dla gmin.

- Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dzieci uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych z dożywianiem, programach opiekuńczo – wychowawczych, zajęciach świetlicy socjoterapeutycznej;
- Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- Organizowanie i finansowanie warsztatów w szczególności rekomendowanych oraz spektakli profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej i przedszkolaków;
- Zakup materiałów edukacyjno-profilaktycznych z zakresu narkomanii, w tym dopalaczy w celu podnoszenia wiedzy o uzależnieniach i ich skutkach;
- Organizacja szkoleń dla osób zajmujących się profilaktyką uzależnień;

Zadania te obejmują:

1. Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom od narkotyków – zgodne z celem operacyjnym 2 Narodowego Programu Zdrowia

realizacja poprzez:

- Realizacja spektakli profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom od narkotyków;
- Realizacja zajęć edukacyjno-profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom od narkotyków;
- Prowadzenie punktu informacyjno-konsultacyjnego w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od narkotyków;
- Prowadzenie zajęć edukacyjnych z zakresu uzależnień, szczególnie narkomanii;

- Przekazanie materiałów profilaktycznych, broszur, poradników, książeczek, i innych dla szkół, poradni, Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Komendzie Powiatowej Policji, klubom, stowarzyszeniom;
- Zakup książek, broszur, poradników, plakatów i ulotek, płyt DVD oraz innych gadżetów o tematyce profilaktycznej, edukacyjnej i informacyjnej w celu podniesienia wiedzy o uzależnieniach i instytucjach pomocowych zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
- Organizowanie lokalnych imprez profilaktycznych dla dorosłych oraz dla dzieci i młodzieży, wspomaganych ulotkami, plakatami i innymi materiałami profilaktycznymi;
- Podpisywanie umów z osobami fizycznymi i prawnymi w celu realizacji zadań dotyczących przeciwdziałaniu uzależnieniom od narkotyków;
- Wprowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych poprzez spotkania, prelekcje, pogadanki, rozprowadzenie ulotek, informatorów, poradników materiałów profilaktycznych.

2. Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP – zgodne z celem operacyjnym 2 Narodowego Programu Zdrowia realizacja poprzez:

- Ankietowanie młodzieży w zakresie uzależnienia od narkotyków;
- Ankietowanie dorosłych w zakresie uzależnienia od narkotyków;
- Analiza diagnozy społecznej w zakresie uzależnienia od narkotyków;
- Współpracę z poradniami odwykowymi, kuratorami, PCPR, Policją, Prokuraturą, OPS, ośrodkami terapii uzależnień, szkołami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi i pożytku publicznego w przedmiocie uzależnienia od narkotyków i dopalaczy.

3. Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień od narkotyków– zgodne z celem operacyjnym 2 Narodowym Programem Zdrowia realizacja poprzez:

- Zakupienie i realizacja szkoleń dla członków Miejsko Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Górze z zakresu uzależnień od narkotyków;
- Zakupienie i realizacja szkoleń dla pedagogów i psychologów szkolnych z zakresu uzależnień od narkotyków;
- Organizacja szkoleń dla osób zajmujących się profilaktyką uzależnień od narkotyków;

- Podpisywanie umów z osobami fizycznymi i prawnymi w celu realizacji zadań wynikających z programu przeciwdziałania narkomanii.

4. Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego– zgodne z celem operacyjnym 2 Narodowego Programu Zdrowia realizacja poprzez:

- Organizowanie i finansowanie warsztatów profilaktycznych rekomendowanych oraz spektakli profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz dzieci przedszkolnych;
- Realizacja i organizowanie autorskich programów lub warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej i ich rodziców oraz dorosłych osób ze społeczeństwa lokalnego zgodnie;
- Organizowanie i finansowanie warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz dzieci przedszkolnych;
- Podpisywanie umów z osobami fizycznymi i prawnymi w celu realizacji zadań wynikających z programu przeciwdziałania narkomanii;
- Zakupienie rekomendowanego programu „Domowi Detektywi”.

5. Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych i ich bliskich– zgodne z celem operacyjnym 2 Narodowego Programu Zdrowia realizacja poprzez:

- Funkcjonowanie punktu informacyjno-konsultacyjnego z zakresu problemów uzależnień od narkotyków;
- Wspieranie organizacyjne i finansowe dodatkowych programów diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych, uzgodnionych ze specjalistycznym leczeniem odwykowym i zakładami opieki zdrowotnej w przypadku braku realizacji zadań przez NFZ;
- Zapewnienie uzależnionym i współuzależnionym pomocy informacyjnej z zabezpieczeniem leczenia stacjonarnego oraz poza miejscem zamieszkania;
- Współpraca z kuratorami sądowymi, Sądem, Prokuraturą, domami dziecka, szkołami, PCPR, OPS i Policją poprzez udzielanie niezbędnych informacji oraz prowadzenie wspólnych działań na rzecz przeciwdziałania narkomanii;

- Działalność Miejsko Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Górze, motywowanie i monitorowanie, przeciwdziałanie narkomanii, współpraca z biegłymi sądowymi, sądami i prokuraturą, Policją i innymi jednostkami;
- Współpraca z poradniami odwykowymi, kuratorami, PCPR, Policją, Prokuraturą, OPS, ośrodkami terapii uzależnień w przedmiocie uzależnienia od narkotyków;

6. Zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP – zgodne z celem operacyjnym 2 Narodowego Programu Zdrowia

realizacja poprzez:

- Wspieranie instytucji i jednostek samorządowych gminy przy realizacji programu profilaktycznego realizowanego;
- Wspieranie działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania narkomanii przez społeczeństwo lokalne;
- Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

Realizacja tych zadań będzie odbywała się równolegle z realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi. Podobne, a czasami identyczne zadania będą podejmowane w działaniach profilaktycznych. Punkt informacyjno-konsultacyjny i wszelka pomoc będzie udostępniana nieodpłatnie dla osób uzależnionych od alkoholu i osób zagrożonych uzależnieniem narkotykowym. Prowadzone będą programy o problematyce narkotykowej, głównie w szkołach, obejmujące również społeczność lokalną. Rozprowadzane będą broszurki i ulotki, materiały edukacyjne. Przeprowadzony zostanie również cykl warsztatów dotyczących problemu uzależnień, oraz spektakli profilaktycznych dotyczących narkomanii, w tym dopalaczy.

IV. Zapobieganie problemom związanym z uzależnieniem behawioralnym

Realizacja tego programu będzie odbywała się równolegle z programem profilaktyki alkoholowej i narkotykowej z uwagi na podobieństwa uzależnień.

Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie materiałów informacyjno-edukacyjnych, prowadzenie kampanii społecznych, strony i poradni internetowej oraz telefonu zaufania– zgodne z celem operacyjnym 2 Narodowego Programu Zdrowia

realizacja poprzez:

- Organizowanie i finansowanie warsztatów w szczególności rekomendowanych oraz spektakli profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz przedszkolaków;
- Zakup materiałów edukacyjno-profilaktycznych z zakresu uzależnień behawioralnych, w celu podnoszenia wiedzy o uzależnieniach i ich skutkach;
- Organizacja szkoleń dla osób zajmujących się profilaktyką uzależnień behawioralnych;
- Organizacja szkoleń edukacyjno-informacyjnych z zakresu uzależnień behawioralnych dla pedagogów, psychologów, oraz przedstawicieli instytucji i innych osób z społeczności lokalnej;
- Edukacja rodziców i aktywna współpraca w obszarze profilaktyki.

V. Monitoring i wskaźniki

1. Monitoring

Prowadzony będzie monitoring osób leczących się lub po terapii, rodzin z problemem uzależnień. Ważne dla Komisji jest sprawdzenie, czy osoby pod dozorem gminy utrzymują abstynencję, czy też należy podjąć dodatkowe środki zaradcze.

2. Wskaźniki

W celu realizacji zadań związanych ze sprawozdawczością z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii ustala się poniższe wskaźniki:

- liczba posiedzeń Komisji RPA,
- liczba osób wezwanych i zaproszonych na posiedzenia Komisji RPA,
- liczba osób doznających przemocy zaproszonych na posiedzenie Komisji RPA z którymi rozmawiali członkowie Komisji,
- liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- liczba osób skierowanych do biegłych sądowych,
- liczba osób skierowanych do Sądu Rejonowego w celu zobowiązania do leczenia,
- liczba osób skierowanych na leczenie,
- liczba osób przyjętych na punkcie informacyjno-konsultacyjnym (PIK),
- liczba ogłoszonych konkursów na realizację zadań publicznych wynikających z Programu,

- liczba udzielonych dotacji na realizację zadań publicznych wynikających z Programu,
- liczba świetlic i ilość dzieci objętych działalnością świetlicy,
- liczba kolonii i liczba dzieci, które uczestniczyły w kolonii,
- liczba warsztatów i liczba osób biorących w nich udział,
- ilość spektakli i liczba osób biorących w nich udział,
- ilość innych programów profilaktyki uzależnień oraz ilość osób biorących w nich udział,
- liczba przeprowadzonych ankiet w zakresie uzależnień,
- liczba przeprowadzonych szkoleń,
- liczba osób biorących udział w szkoleniach,
- liczba zajęć terapeutycznych, grupowych i indywidualnych dla osób doznających przemocy,
- liczba zajęć terapeutycznych jako rehabilitacja dla osób uzależnionych,
- liczba działań edukacyjno-informacyjnych,
- liczba działań profilaktycznych,
- ilość szkół, w których realizowano programy,
- liczba grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego, w których uczestniczono podczas procedury „niebieska karta”,
- liczba sprawozdań.

VI. Zasady finansowania działań podejmowanych w Programie Profilaktyki i wynagrodzenia MGKRPA oraz innych wykonawców

1. Zasady wynagrodzenia członków Miejsko Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- Za udział w posiedzeniu Komisji, przewodniczący Komisji otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 12% minimalnego wynagrodzenia za pracę, zaś pozostali członkowie Komisji otrzymują wynagrodzenie w kwocie 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

2. Zasady finansowania realizatorów programu profilaktycznego:

- Finansowanie programów i zadań profilaktycznych na podstawie umów, przetargów, zapytań ofertowych, konkursów ofert, badania rynku.

3. Zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii:

- Zadania wynikające z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Góra są finansowane z wpływów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
- Zadania programowe mogą być dofinansowywane z uzyskanych dodatkowych środków pozabudżetowych.
- Zadania przewidziane programem mogą być finansowane z wpływów z opłaty, o której mowa w art. 9² ust 11 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, które zostaną przeznaczone na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom spożywania alkoholu (małpki);
- Wysokość środków przeznaczonych na poszczególne zadania przewidziane w Programie będzie wskazana w corocznie przyjętym Budżecie Gminy Góra.